

Giovanni Boccaccio (1313 – 1375): Dekameron (asi 1349 – 1353)

I. Beletristický text:

A. Literární druh a žánr, literárněhistorický kontext, umělecký směr / tvůrčí skupina, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;

B. 1. Doba a místo (děje);

2. Kompozice;

3. Hlavní postavy a jejich charakteristika;

4. Námět, témata, hlavní motivy;

C. Jazykové zvláštnosti a kulturní souvislosti;

(...) Dík ctnostem a důvtipu krále Agilulfa se záležitostí Longobardů dařilo a byly v pokoji, ale tu se stalo, že se do svrchu řečené královny zamiloval její podkoní, člověk převelice nízkého původu, pokud se týče rodu, nicméně jinak ducha mnohem ušlechtilejšího, než by se dalo čekat od tak nízkého zaměstnání; měl postavu krásnou a velikou jako sám král a zamiloval se do královny bezměrně. (...)

. A třebaže žil bez jakékoliv naděje, že se jí někdy bude moci zalíbit, přece jen se sám před sebou holedbal, jak vysoko povznesl své myšlenky, a protože hořel milostným ohněm, vykonával snaživě všecko, o čem soudil, že bude královně milé, ba předstihoval v tom všechny své druhy. Tak se stávalo, že když si měla královna vyjet na koni, jela raději na oři, kterého opatroval on, než na nějakém jiném, a podkoní, když se toto přihodilo, považoval to za největší projev milosti; nikdy se mu ani nechtělo odstoupit od třmene, neboť se cítil blaženým, když se dotkl třeba jen jejích šatů. (...)

Když tohle uviděl a když viděl rovněž, jak se král vrací, napadlo ho, že si musí počínat zrovna tak: a když si opatřil plášť podobný pláští, který viděl na králi, a pochodeň a hůlku a umyl se nejprve pořádně v parní lázni, aby královnu neurazil hnojný pach či aby si nevšimla úskoku, skryl se s těmito věcmi, jako obvykle činil, ve veliké síni. (...)

Jedna celá rozespálá komorná otevřela komnatu, vzala od něho světlo a skryla je, načež on beze slova vešel za záclonu, odložil plášť a vstoupil do lože, v němž spala královna. Toužebně ji vzal do náručí a děláje, že je rozezlený (neboť věděl, že když je král rozezlený, nechce nic slyšet) poznal královnu několikrát tělesně, aniž přitom on a ona promluvili slovo. A třebaže se mu odchod zdál těžký, přece jen se bál, aby příliš dlouhé prodlévání zde neproměnilo jeho slast v zármutek, zdvihl se, vzal svůj plášť a světlo a mlčky odešel a co nejrychleji se vrátil do své postele.

Sotva se v ní octl, zdvihl se král a vešel do komnaty ke královně, jež se tomu tuze podivila; a protože vstoupil do jejího lože a zvesela ji pozdravil, dodala si královna, vidouc ho veselého, odvahy a řekla:

„Ó pane můj, jaké jsou to dnes v noci novosti? Před chvilkou jste ode mne odešel, když jste si se mnou užil radostí víc než obvykle, a už jste tu zase? Dávejte pozor na to, co děláte!“

Král ráno vstal a přikázal, aby se všechna čeled', ještě než se otevrou brány paláce, shromáždila před ním. Tak se také stalo. A když všichni stáli před ním s nepokrytou hlavou, jal se pátrat po onom, jež před tím ostríhal; vida však, že týmž způsobem má ustřížené vlasy většina čeledi, podivil se tomu a řekl si sám pro sebe: „Ten, jež hledám, je sice nízkého stavu, ale přesto je vidět, že je vysoce důvtipný.“ A když takto seznal, že bez rámusu toho, jež hledal, nedopadne, a ježto se mu také nechtělo utržit si pro malou pomstu velkou hanbu, rozhodl se, že ho napomene pouhým slovem a že mu takto dá najevo, že o všem ví. I obrátil se tedy ke všem a řekl:

„Ten, jenž to učinil, ať tak již nikdy nečiní – a jděte s Bohem.“

II. Nebeletristický text:

- A. Funkční styl, obsah, účel, vztah k prvnímu textu;
- B. Jazykové apod. zvláštnosti.

Michelangelo: David

Hodnocení pořadu: Počet hlasů: 268

[Sdílet](#) | [Poslat odkaz](#)

Co ještě nevíte o monumentální soše génia renesance. Dokumentární cyklus BBC Soukromí mistrovského díla

Velký renesanční umělec, sochař, malíř, architekt a básník, vlastním jménem Michelangelo di Lodovico Buonarroti Simone (1475–1564). Po ročním studiu ve Florencii jej Donatellův žák Bertoldo di Giovanni zasvětil do sochařského řemesla, vzápětí vytvořil svá první díla Madona na schodech a Boj kentaurů s Lapithy. Na dvoře Lorenza Mediciho se rozvíjel i jeho básnický talent. Po smrti Lorenza Nádherného v roce 1492 opustil Michelangelo Florencii, nějaký čas pobýval v Bologni a teprve v roce 1496 se na pozvání kardinála Riaria odebral do Říma. V Římě vznikla další jeho díla, Kupido a Opilý Bacchus. V roce 1497 dostal objednávku na Pietu pro baziliku sv. Petra ve Vatikánu. Vybral vhodný mramor v Carrare a v roce 1500 Pietu dokončil. Malíř, architekt a životopisec slavných umělců Giorgio Vasari o Pietě napsal: „Je to socha, v níž se zračí veškerá síla a moc umění, a proto ať si žádný sochař nebo kterýkoli jiný význačný umělec nemyslí, že by někdy mohl vytvořit dílo s podobnou kresbou a s takovým půvabem, nebo že by i při sebe větší námaze uměl opracovat mramor s takovou jemností, uhlazeností a dovedností jako Michelangelo.“

Tento pořad nelze na internetu přehrát z důvodu autorských práv.

Druhý text je typická ukázka internetové publicistiky: všimněme si, že se tu jedná o žánrově zcela nevyhraněný výtvor – jsme v rozpacích, jak ho definovat, ale autor si s něčím podobným hlavu nelámá: šlo mu o to, upozornit na TV pořad, a bylo mu celkem jedno, jak toho dosáhne. Text trochu vypadá jako anotace (ale je tam velmi málo o pořadu samotném), trochu jako Michelangelův životopis (ale citelně tam chybí Michelangelovo dílo malířské – fresky v Sixtinské kapli), trochu jako recenze (ale je to hlavně o Pietě, zatímco pořad se koncentruje na Davida). Objevují se i stylistické nedostatky (kde je chyba v souvětí: Po ročním studiu ve Florencii jej Donatellův žák Bertoldo di Giovanni zasvětil do sochařského řemesla, vzápětí vytvořil svá první díla Madona na schodech a Boj kentaurů s Lapithy.?). Jak se v poslední době proměnil význam slova sdílet?

Souvislost mezi oběma texty objasníte, když uvedete smysl zápletky v dekameronské povídce. Podkoní v intimním dobrodružství překoná krále, protože jednak jedná v zajetí hlubokého citu a jednak odloží atributy svého společenského postavení, a tedy může ukázat, v čem je dobrý jako muž vybavený svými přirozenými přednostmi. Nezapomeňme ovšem ani na renesanční racionalitu: podkoní celou akci připravil se strojovou přesností. V závěru vyklouzne z léčky svým divtipem a v králově následné promluvě snadno najdeme větu, v níž je shrnut renesanční názor na roli obyčejného člověka ve společnosti.

GIOVANNI BOCCACCIO (1313 – 1375; Itálie): knižní soubor 100 novel + rámcový příběh z evropské morové epidemie 1348 **Dekameron**: 3 mladíci a 7 dívek – všichni z patricijského, tedy blahobytného měšťanského prostředí – si v azylu ve venkovské vile nedaleko Florencie vyprávějí příběhy (10 dní x 10 příběhů; řec. *déka* = lat. *decem* = *deset*), které ilustrují roli ctností a neřestí v lidském životě. Novely vedou čtenáře k tomu, aby hodnotu ctností a neřestí posuzoval ve vztahu k situačnímu kontextu. Převažují erotické náměty jako oslava života a kontrast k tématu smrti (líčení morových hrůz v rámcovém příběhu je velmi naturalistické).

